

Dosarul nr. 2rac-25/19

prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (D.Fujenco)

instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (T.Berdilă, Ev.Dvurecenschii, R.Petrov)

DECIZIE

16 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Mariana Pitic
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Trion GSM”, reprezentată de avocatul Vladimir Chironachi,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Trion GSM” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Dimail Grup” cu privire la indexarea sumei datorate,

împotriva deciziei din 29 mai 2018 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Trion GSM” și a fost menținută hotărârea din 21 februarie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 31 ianuarie 2017 SRL „Trion GSM” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Dimail Grup” cu privire la indexarea sumei datorate.

În motivarea acțiunii SRL „Trion GSM” a invocat că conform contractului cu privire la paza bunului imobil cu mijloace tehnice de semnalizare, încheiat la 18 decembrie 2009 între SRL „Trion GSM” și SRL „Dimail Group”, ultimul s-a obligat să organizeze și să realizeze paza bunului imobil a reclamantului și să poarte răspundere materială totală pentru păstrarea bunului respectiv.

La 03 iunie 2012, ora 03:40, persoane necunoscute intenționat au pătruns în încăperea ce-i aparține, de unde au sustras bunuri materiale în sumă de 185 420 de lei și au deteriorat telefoane în sumă de 3 819 de lei. Furtul a fost depistat de către reclamant și a fost anunțat la IP Cahul, fiind pornită cauză penală, însă infractorii nu au fost găsiți.

În urma inventarierii petrecute împreună cu contabilul pârâtului s-a constatat că suma prejudiciului cauzat a fost de 185 420 de lei.

A considerat că furtul s-a petrecut din cauza executării culpabile și neglijente a obligației de organizare și asigurare a pazei.

Prin hotărârea din 09 martie 2016 a Judecătoria Cahul pârâtul a fost obligat la repararea prejudiciului material în beneficiul reclamantului în mărime de 189 239 lei.

Nefiind de acord cu această hotărâre, pârâtul a contestat-o la în instanță de apel, care după examinarea cererii de apel a respins-o ca fiind nefondată.

Recurs la decizia instanței de apel nu a fost depus, astfel hotărârea Judecătoria Cahul din 09 martie 2016 a devenit definitivă și irevocabilă.

Atât din declarațiile părților, raportul de expertiză, cât și din dispozitivul deciziei instanței de apel rezultă că prejudiciul suportat de reclamant s-a datorat acțiunilor din 03 iunie 2012.

A menționat că toate telefoanele au fost importate în dolari, astfel a considerat că urmează să fie efectuată indexarea sumei datorate în anul 2012 în mărime de 189 239 de lei în raport cu data înaintării acțiunii. Între suma datorată în anul 2012 există o discrepanță generată de inflația monedei naționale și puterea de cumpărare a acesteia. Raportată la dolari (moneda în care importă reclamantul), există o diferență de 6 369 dolari și 60 cenți între suma datorată de 189 239 lei în anul 2012 în raport cu anul 2016 (15 729 de dolari 15 cenți în anul 2012 minus 9 359 de dolari în anul 2016 egal cu 6 369 de dolari). Respectiv suma de 6 369 de dolari reprezintă indexarea sumei datorate în mărime de 189 239 de lei de către pârât.

Din temeiul acțiunii formulate de reclamant se solicită a fi percepută cu titlu de indexare a sumei de 185 420 lei de adjudecate prin hotărârea Judecătoria Cahul din 09 martie 2016, menținută prin decizia Curții de Apel Cahul din 01 iulie 2016.

Prin hotărârea din 21 februarie 2018 a Judecătoria Cahul, sediul central acțiunea a fost respinsă în temeiul expirării termenului general de prescripție extinctivă.

La 23 februarie 2018 SC „Trion GSM” SRL a depus apel împotriva hotărârii din 21 februarie 2018 a Judecătoria Cahul, sediul central, prin intermediul căreia a solicitat admiterea apelului, casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 29 mai 2018 a Curții de Apel Cahul a fost respins apelul declarat de SRL „Trion GSM” și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 10 august 2018 SRL „Trion GSM” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat interpretarea eronată a legii de către instanța de judecată, precum și a circumstanțelor cauzei.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței

de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. c) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea din 09 martie 2016 a Judecătoriei Cahul, SRL „Dimail Grup” a fost obligată să reparare prejudiciului material cauzat SRL „Trion GSM” în mărime de 189 239 de lei în urma furtului bunurilor materiale sustrase din încăperea ce aparține ultimului.

Nefiind de acord cu această hotărâre, SRL „Dimail Grup” a contestat-o cu apel, care a fost respins de Curtea de Apel Comrat prin decizia din 01 iulie 2016.

Recurs la decizia din 01 iulie 2016 a Curții de Apel Comrat nu a fost depus, astfel hotărârea din 09 martie 2016 a Judecătoriei Cahul a devenit definitivă și irevocabilă.

Atât din declarațiile părților, raportul de expertiză cât și din dispozitivul deciziei Curții de Apel Comrat rezultă că prejudiciul suportat de reclamant s-a datorat acțiunilor de furt din 03 iunie 2012.

Reclamantul, considerând că urmează a fi efectuată indexarea sumei datorate de 189 239 de lei în anul 2012 în raport cu data depunerii acțiunii, a depus prezenta acțiune.

Prima instanță și instanța de apel, judecând cauza, au respins acțiunea în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă, menționând că curgerea termenului de prescripție a început din data de 03 iunie 2012, din momentul când a fost cauzat prejudiciul material în sumă de 185 420 de lei în urma sustragerii bunurilor. Astfel, instanțele au considerat că termenul de prescripție extinctivă de 3 ani, în interiorul căruia urma să fie intentată acțiunea în judecată, a expirat la data de 03 iunie 2015, acțiunea fiind înaintată la 31 ianuarie 2017.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră incerte constatările instanțelor ierarhic inferioare puse la baza respingerii acțiunii ca fiind tardive, din următoarele considerente.

Conform art. 267 alin. (1) Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Conform art. 271 Cod civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Instanța de recurs remarcă că aplicarea corectă a normelor legale privind termenele presupune calculul corect al acestora. Stabilirea corectă a termenului implică efectuarea unui calcul obiectiv al momentului de timp sau al începutului (expirării) evenimentului, fapt care permite efectuarea sau determină abținerea de la realizarea anumitor acțiuni.

Instanța de recurs consideră că instanțele de judecată ierarhic inferioare pripit au stabilit extremele termenului pentru calcularea lui.

Termenul general de prescripție începe să curgă de la data la care a cunoscut sau putea să cunoască titularul dreptului despre faptul încălcării acestuia. Din acest moment apare și dreptul la acțiune. Urmează de făcut legătură dintre acțiunea termenului de prescripție cu încălcarea dreptului. Aceasta înseamnă că până în momentul în care dreptul subiectiv sau interesul protejat de lege nu sunt încălcate, nu se poate spune despre începutul curgerii termenului de prescripție. Termenul de prescripție poate să-și aibă începutul nu doar în momentul în care dreptul subiectiv a fost încălcat, dar și mai târziu. Termenul de prescripție în general nu curge dacă dreptul subiectiv, care se cere a fi protejat, în general nu există. Deoarece acțiunea civilă este acțiunea îndreptată spre realizarea forțată a pretenției indicate de reclamant, atunci această acțiune poate fi exercitată după începutul curgerii termenului de prescripție.

Art. 272 Cod civil, stabilește regula generală, care determină momentul începutului calculării termenului de prescripție: dreptul la înaintarea acțiunii apare din ziua când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său. Din această zi, după regula generală începe curgerea termenului de prescripție. Până la acest moment persoana dreptul căreia a fost încălcat nu putea să se adreseze în instanța de judecată sau alte organe jurisdicționale pentru apărarea dreptului încălcat.

Reclamanta prin prezenta acțiune solicită indexarea sumei datorate în anul 2012 în mărime de 189 239 de lei în raport cu data depunerii acțiunii.

Cu referire la speță, instanța de recurs remarcă că dreptul subiectiv al reclamantului a fost instituit prin hotărârea judecătorească din 09 martie 2016 și nu ca efect al delictului săvârșit la 03 iunie 2012. Anume hotărârea judecătorească din 09 martie 2016 este actul prin care a fost dat naștere raportului juridic obligațional, prin care debitorul SRL „Dimail Grup” a fost obligat să restituie o creanță în mărime de 185 420 de lei.

În contradicție cu acestea, instanțele ierarhic inferioare au considerat că dreptul de a solicita indexarea sumei datorate a apărut la data săvârșirii faptei delictuale -din data de 03 iunie 2012.

Colegiul ajunge la concluzia că instanțele ierarhic inferioare în mod eronat au calculat debutul curgerii termenului pentru adresare în judecată cu prezenta acțiune indicat la art. 272 Cod Civil.

Astfel, instanța de apel urma să verifice dacă dreptul de a solicita ajustarea acestei sume la cursul valutar leu-dolar a apărut ca efect al pronunțării hotărârii judecătorești din 09 martie 2016.

Ipoteza instanțelor ierarhic inferioare precum că dreptul la acțiune pentru SRL „Trion GSM” ar începe să curgă de la 03 iunie 2012 este nefondată, deoarece această dată este momentul la care a avut loc delictul în urma căruia reclamantul a suportat prejudiciu. Valoarea prejudiciului, cât și modul de executare a acestuia a fost stabilit de către instanța de judecată la data de 09 martie 2016 ca efect al recunoașterii vinovăției pârâtului pentru neexecutarea obligațiilor contractuale.

În conformitate cu art. 373 alin. (2) Cod de procedură civilă, în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au

importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că cele descrise cert indică la examinarea superficială a circumstanțelor cauzei, deoarece prezintă relevanță și folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, rezultând din specificul acestui și care presupune în sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe, pertinente și concludente a situației de fapt, or, concluzia instanței de apel este rezultatul examinării superficiale a litigiului dedus judecătii și interpretării eronate a normelor de drept relevante.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a trimite cauza spre rejudecare în instanță de apel.

În conformitate cu art. 445 al.(1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Trion GSM”, reprezentată de avocatul Vladimir Chironachi.

Se casează decizia din 29 mai 2018 a Curții de Apel Cahul, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Trion GSM” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Dimail Grup” cu privire la indexarea sumei datorate, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Cahul în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Mariana Pitic

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru